

Helsingfors/Mariehamn 31.5.2021**Nr 29/21****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelser
19.4.2021, nr 181, 183 och
185/2021.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över följande av lagtinget 19.4.2021 antagna landskapslagar:

1. Landskapslag om ändring av 29 och 29f §§ kommunalskattelagen för landskapet Åland (nedan kommunalskattelagen),
2. Landskapslag om tilläggsavdrag för forsknings- och utvecklingsverksamhet under skatteåren 2021 – 2025,
3. Landskapslag om koncernbidrag vid kommunalbeskattningen.

Ålandsdelegationen avger i det följande ett gemensamt utlåtande över ovan nämnda landskapslagar.

Landskapslagarnas huvudsakliga innehåll

I kommunalskattelagen ändras kommunalskattesatserna för samfund och samfällda förmåner. Landskapslagen om tilläggsavdrag för forsknings- och utvecklingsverksamhet under skatteåren 2021- 2025 berättigar den som under nämnda år bedriver näringsverksamhet eller jordbruk att vid kommunalbeskattningen från sin inkomst av näringsverksamhet eller jordbruk göra ett tilläggsavdrag för forsknings- och utvecklingsverksamhet i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om ett tilläggsavdrag för forsknings- och utvecklingsverksamhet under åren 2021 – 2025 (FFS 1078/2020), med de undantag som görs i landskapslagen. Genom landskapslagen om koncernbidrag vid kommunalbeskattningen görs rikets lag om koncernbidrag vid beskattningen (FFS 825/1986) med vissa avvikelser gällande vid kommunalbeskattningen på Åland.

Lagstiftningsbehörigheten

Landskapet tillkommer enligt 18 § 5 punkten i självstyrelselagen för Åland lagstiftningsbehörighet i fråga om tilläggsskatt på inkomst och tillfällig extra inkomstskatt, närings- och nöjesskatter, grunderna för avgifter till landskapet och kommunerna tillkommande skatter, medan rikets lagstiftande organ enligt 27 § 36 punkten i sagda lag förbehållits skattelagstiftningen i övrigt.

I landskapets behörighet gällande kommunalbeskattningen ingår att på i kommunalskattelagen företaget sätt lagstifta om den kommunerna tillkommande andelen av samfundsskatten.

Ändringarna av kommunalskattesatserna innebär att skattesatserna även för år 2021 höjs för samfund och samfällda förmåner. Denna höjning skulle således vara retroaktiv och gälla från skatteårets början. Även de två andra landskapslagarna får retroaktiv verkan. Med anledning härav konstaterar Ålandsdelegationen att grundlagen inte innehåller något generellt förbud mot retroaktiv skattelagstiftning. Enligt 15 § i Finlands grundlag är vars och ens egendom tryggad och en retroaktiv skattelag innebär ett ingripande mot detta skydd av egendom. Grundlagsutskottet har konstaterat att man utifrån allmänna rättsprinciper, såsom kraven på förutsebarhet och skälighet, kan formulera en utgångspunkt att skattelagstiftning med retroaktiv verkan ska undvikas. Utskottet har konstaterat att det trots detta kan finnas sådana särdrag i enskilda fall som gör det möjligt att anta retroaktiv skattelagstiftning (GrUU 1/2009 rd). Ålandsdelegationen konstaterar att kommunalskattesatserna under de senaste åren har ändrats temporärt och varaktigt, och att ändringarna även i viss mån haft retroaktiva verkningar. Av kommunalskattelagens förarbeten framgår att den totala skattesatsen för samfund och samfällda förmåner förblir oförändrad fastän lagen innebär en höjning av skattesatsen vid kommunalbeskattningen. Detta eftersom statens andel av samfundsskatten sänks genom rikslagstiftningen. Ändringarna har därför inte någon större verkan för de skattskyldiga, och är till fördel för kommunerna. När det gäller de två andra landskapslagarna, som dels gäller införandet av ett tilläggsavdrag för forsknings- och utvecklingsverksamhet samt dels ändringar som rör koncernbidrag vid kommunalbeskattningen, är ändringarna till fördel för de skattskyldiga. Med anledning härav torde det inte finnas hinder för retroaktiv tillämpning av landskapslagarna.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen finner att landskapslagarna faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Lampi, Pellonpää och Suviranta.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare